

16 decembrie 2015

Dj8 nr. 518

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.434 din 03.11.2015)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.789 din 28.10.2015, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege este elaborat în scopul ajustării Legii privind testarea integrității profesionale nr.325 din 23.12.2013 la cerințele Hotărârii Curții Constituționale nr.7 din 16.04.2015, stabilind un nou concept de evaluare a integrității profesionale a agenților publici ca una din patru etape în cadrul evaluării integrității instituționale. Potrivit acestui concept, testarea integrității profesionale aplicate agenților publici din cadrul entităților va urmări existența, dezvoltarea și consolidarea climatului de integritate instituțională în entitățile publice, de care este responsabil conducătorul entității publice. Astfel, evaluarea integrității instituționale are drept scop: identificarea riscurilor de corupție a entității publice; testarea integrității profesionale ale agenților publici din cadrul entității evaluate; descrierea riscurilor de corupție și analiza factorilor care le generează; și recomandări de îmbunătățire a climatului de integritate profesională.

3. Totodată atenționăm că, potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului.

De asemenea, nota informativă la proiectul de lege nu corespunde exigențelor art.21 din Legea nr.780/2001, care prevede că, proiectul de act legislativ se transmite spre avizare autorităților și instituțiilor interne și externe interesate și se supune procedurii de consultare publică.

4. Considerăm că, este necesară opinia Consiliului Superior al Magistraturii, Procuraturii Generale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Externe și Integrării Europene, Serviciului Vamal, Serviciului Informații și Securitate și a experților în domeniu vizavi de proiectul de lege întru asigurarea unei bune reglementări din punct de vedere juridic și redacțional.

În vederea respectării procedurilor tehnicii legislative, la proiectul supus avizării menționăm următoarele:

1. **La Art.I., pct.4**, cu referire la completarea art.25 alin.(1) lit.f) cu sintagma „, , precum și încălcarea prevederilor art.4 alin.(1) lit.m¹) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor”, atenționăm că, legea deja conține norme care prevăd cadrul juridic al acestuia. Astfel, pentru evitarea dublării normelor, urmează excluderea acestui punct.

2. **La Art.II.**, în partea dispozitivă, urmează ca sursa publicării „Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.56-57, art.624” să se substituie cu sintagma „republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544”.

3. **La Art.III. pct.3**, cu scop de rigoare redacțională, după cuvintele „alineatul (2)” se va completa cu cuvintele „după litera a)”. Obiecția va fi valabilă și pentru Art.VII, pct.4; art.VII, pct.1; art.IX, pct.1; art.X, pct.2; art.XIII, pct.2, pct.4; art.XIV, pct.3, art.XV, pct.3; art.XVI, pct.1; art.XVIII; art.XIX, pct.2 ș.a.

4. **La Art.VI.**, cu referire la modificarea propusă la Legea nr.753-XIV din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, atenționăm că, în Parlament se examinează proiectul de act legislativ nr.391 din 15.10.2015 privind Serviciul Național de Informații al Republicii Moldova, care are drept scop reformarea acestuia. Astfel, pentru a nu admite confuzii, dublări de norme în cadrul juridic, sugerăm corelarea acestor proiecte de legi. Obiecția va fi valabilă și pentru Art.XXVIII pct.10 din proiect.

5. **La Art.IX., la pct.1**, după sintagma „Legii nr.325 din 23 decembrie 2013”, urmează să se completeze cu sintagma „privind evaluarea integrității instituționale”.

6. La Art.XII., la pct.1, sugerăm ca cuvintele „în legătură cu rezultatele evaluării integrității instituționale” să se substituie cu cuvintele „pentru încălcarea obligațiilor la art.6 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale”.

7. La Art.XIII., atenționăm că, în Parlament se examinează proiectul de act legislativ nr.390 din 15.10.2015 privind statutul ofițerului de informații și securitate. Astfel, pentru a nu admite confuzii în cadrul juridic, sugerăm corelarea acestor proiecte de legi.

8. La Art.XXVIII:

1) la pct.3, ce expune în redacție nouă art.3;

- **la litera d),** propunem ca cuvântul „testării” să fie substituit cu cuvântul „evaluării”, fapt ce ar corespunde titlului legii;

- **la litera g),** urmează ca după numărul legii „nr.245”, să se introducă legislatura „-XVI”, astfel fiind în conformitate cu art.54 din Legea nr.780/2001.

De asemenea, potrivit art.1 din Convenția nr.108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, cu privire la autoritățile de supraveghere și fluxul transfrontalier al datelor, ratificată la 24 iunie 2011 de Republica Moldova prin Legea nr.110 din 09.06.2011 și Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, propunem ca textul articolului vizat, să se completeze cu o normă ce ar prevedea, ca principiu, respectarea vieții private și a datelor cu caracter personal.

2) la pct.4, art.4¹ lit.n), cu referire la utilizarea cuvântului „(pantufraj)”, atenționăm că acesta este un termen străin. Menționăm că, art.19 literele c) și f) din Legea nr.780/2001 stabilesc că, textul proiectului de act legislativ se elaborează în limba de stat, se utilizează termeni adecvați, compatibili cu cei utilizați în legislația comunitară ori similari lor, și de o largă circulație, iar neologismele se folosesc numai dacă sînt de largă circulație.

3) la pct.5, art.5, art.6, art.7 și art.8, propunem ca, sintagma „organele de autoadministrare” să fie exclusă, deoarece potrivit noțiunii „entitate publică” prevăzute la art.4 din proiect, aceasta include în sine și statutul de organ de autoadministrare.

- **la pct.5, art.7 alin.(2) lit.g),** cu referire la expresia „litera j) alineatul (1)”, nu este clar la care articol și lege se referă aceasta. Atenționăm că, art.9 din Legea nr.619/1995, nu are alineate;

4) la pct.6, art.8¹ alin.(2), referitor la cuvintele „control special prealabil”, nu este clar ce presupune acest control, iar în lege nu este reglementat care sînt criteriile de selectare a testorilor. Sugerăm autorului actului legislativ să prevadă în textul legii reglementarea controlului special a candidaților la funcția de testor.

De asemenea, în textul **alin.(4) și alin.(8)** al aceluiași articol, sînt prevăzute obligațiile coordonatorului activității de testare, însă atenționăm că autorul nu

concretizează care este statul, drepturile și responsabilitățile coordonatorului activității de testare. Este de menționat că, în textul Legii nu se regăsește o reglementare ce ar prevedea răspunderea testorilor, fie răspunderea disciplinară, contravențională sau penală și care ar fi procedura de tragere la răspundere a acestora.

Totodată, atenționăm că, proiectul de lege nu prevede o normă ce ar reglementa de către cine se va face testarea profesională a testorilor din cadrul Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate. În acest context, pentru a evita abuzuri în ceea ce privește testarea profesională a testorilor, propunem ca aceste autorități să se testeze reciproc.

5) la pct.11:

- **art.11 alin.(5)**, cu referire la sintagma „completarea deciziei motivate cu noile riscuri identificate se autorizează de către instanța de judecată...”, urmează a fi revizuită, deoarece completarea unei decizii deja autorizate este inacceptabilă, corect ar fi „întocmirea unui demers motivat ce va include măsuri concrete suplimentare efectuate, mijloace și metode de testare care ar urma să fie înaintate pentru autorizare de către instanța de judecată...”;

- **la art.12 alin.(5)**, este prevăzută „fixarea comportamentului agentului public supus testului de integritate profesională se face cu utilizarea mijloacelor de înregistrare audio/video, mijloacelor de comunicare, altor mijloace tehnice de obținere ascunsă a informației din dotarea instituțiilor care evaluează integritatea instituțională sau din alte surse, precum și cu transmiterea bunurilor...”. Astfel, pentru această activitate specială de investigație se solicită autorizarea judecătorului. Prin urmare, proiectul menționat nu prevede **un termen** pentru care se solicită autorizarea judecătorului. Atenționăm că, potrivit alin.(5) al art.132⁶ și alin.(2) art.132⁷ din Codul de procedură penală, cercetarea și supravegherea domiciliului cu utilizarea mijloacelor tehnice de înregistrare audio și video, fotografiere, filmare se dispun pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii pînă la 3 luni, însă nu mai mult de durata urmăririi penale.

5) la pct.21, art.19¹ alin.(2), urmează ca după sintagma „Centrul Național Anticorupție” să se introducă sintagma „Serviciul de Informații și Securitate”, astfel fiind în conformitate cu art.5 din proiect.

Totodată, atenționăm că autorul proiectului nu a prevăzut o normă ce ar reglementa perfectarea sau reperfectarea dreptului de acces la secretul de stat al judecătorului în conformitate cu art.24 din Legea nr.245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat.

8. La Art.XIX, pct.3, propunem ca după sintagma „Codul etic al Curții de Conturi” să se completeze cu cuvintele „, aprobat prin Hotărîrea Curții de Conturi nr.50 din 29 iulie 2013”.

9. La Art.XX:

- la **pct.3**, urmează ca după sintagma „Centrului Național Anticorupție” să se introducă cuvintele „și/sau Serviciului de Informații și Securitate”. Astfel, fiind în conformitate cu Art.XXVIII, pct.5 din proiectul de act legislativ, prevăzut în art.5 alin.(3) la Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale. Obiecția va fi valabilă și pentru Art.XXX, pct.2;

- la **pct.4**, înaintea cuvântului „se completează” se va introduce cuvintele „după punctul 29 anexa”.

10. La Art. XXII, cu referire la Comisia Națională de Integritate, atenționăm că, în textul proiectului de act legislativ nu se regăsesc prevederi ce ar ține de drepturile și obligațiile membrilor Comisiei, și care ar fi restricțiile și temeiurile încetării mandatului acestora, în vederea respectării art.6 din Legea nr.325/2013.

11. La Art.XXVII, în scop de rigoare redacțională, propunem ca în dispoziția de conținut, după sursa publicării să se introducă cuvintele „cu modificările ulterioare”.

12. La Art.XXXI:

- la alin.(1), urmează ca după cuvintele „data publicării” să se completeze cu cuvintele „prezentei legi”.

De asemenea, propunem ca autorul să prevadă o normă referitoare la aprobarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a unui regulament de selectare și desemnare a judecătorilor specializați în controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale.

În concluzie, considerăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ex. T.Rotaru
Tel. 3-96

Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ